

TARLA HAZIRLIĞI

Ana ürün soya ekiminde;

-Tarla sonbaharda 20-25 cm derinlikte pullukla sürülür.

-Şubat ayı içerisinde kültüvatör (kazayağı) çekilir.

-Nisanda diskaro ve süngü çekilerek ekime hazır hale getirilir.

İkinci ürün soya ekiminde;

-Buğday hasadından sonra anızlar temizlenir.

-Tarla sulanır, toprak tava gelince 10-15 cm derinlikte sürülür.

-Keseklerin parçalanması için diskaro ve süngü çekilerek ekime hazır hale getirilir.

EKİM NÖBETİ

Soya üst üste aynı tarlaya ekilmemelidir. Çünkü hem verimi düşer, hem de hastalık ve zararlılar çoğalır. Şekerpancarı, mısır ve buğday ile ekim nöbetine girmesi uygundur.

TOHUMA BAKTERİ AŞILAMA

İlk defa soya ekilecek tarlanın mutlaka *Rhizobium japonicum* bakterileri ile aşılması gerekir. Bunun için ekimden önce tohumlar gölge

bir yerde, 100 kg tohuma 2 su bardağı su ya da şekerli su serpilerek iyice karıştırılıp nemlendirilir. Üzerine 500-700 g bakteri serpilerek tekrar iyice karıştırıldıktan sonra tohum ekime hazır hale getirilir.

Mibzer kovalarının alabileceği kadar tohuma bakteri aşılmalıdır. Kovalarda tohum bittikçe aşılama yapılmamalıdır. Tüm tohuma bakteri aşılama yapmak en sağlıklı yoldur. Aynı gün veya ertesi gün ekim yapılması çok yararlıdır.

Bir yıl önce soya yetiştirilmiş tarladan alınan 250-500 g toprak, 1 dekar ekilecek soya tohumluğuna bulaştırılarak da bakteri aşılması yapılabilir.

EKİM

İyi bir çimlenme ve çıkış için toprak sıcaklığı en az 12°C olmalıdır. Bölgemizde ana ürün soya için Nisan sonu, Mayıs başı uygundur. İkinci ürün soya, en geç Temmuz'un ilk haftasına kadar ekilmelidir. Daha gecikirse verim azalır. Ayrıca hasat yağmurlu devreye kalır ve kurutma sorunları ortaya çıkar. Ekim derinliği 3-6 cm'ye ayarlanmalıdır. Ana ürün ekilişinde sıra arası 60 cm, sıra üzeri 3-5 cm; ikinci ürün ekilişinde sıra arası 40-50 cm, sıra üzeri 3-5 cm olmalıdır. Bu

hesaba göre dekara 8 kg civarında tohumluk ekilir. Ekim mutlaka tavlı toprağa ve mibzerle yapılmalıdır. Mısır mibzerleri, soya plakaları takılarak soya ekiminde kullanılabilir. Çeşitlere göre değişmekle birlikte ana üründe dekara 6-8 kg tohumluk yeterlidir. Geciken ekilişlerde ve ikinci üründe kullanılacak tohumluk miktarı biraz daha artırılmalıdır.

BAKIM İŞLERİ

Soya genellikle seyreltilmez. Yabancı otları kontrol etmek ve toprağı havalandırmak için 2-3 defa çapa yapılır. Özellikle çıkıştan sonra yabancı otlara karşı çok hassas olduğu için bitkiler 7-8 cm olunca ilk çapa, bundan 3 hafta sonra ikinci çapa yapılır. İkinci çapa ile birlikte boğaz doldurma yapılmalıdır. Bitkinin gelişme devresine göre birinci veya ikinci sulamadan sonra da ara çapası yapılabilir.

GÜBRELEME

Kombine mibzerle yapılan ekimlerde azotlu gübrenin tamamı, toprak sathına serpildikten sonra, fosforlu gübre ve tohum mibzerle banda verilmelidir. Mibzerle ekimin mümkün olmadığı yerlerde uygun bir ekipmanla açılan çizilere

fosforlu ve azotlu gübrenin tamamı el ile verilir, üzeri toprak ile kapatıldıktan sonra tohum ekilir. Tohumların ekimden önce bakteri kültürü ile aşılınmaları verimi artırır.

En iyisi üreticilerin topraklarını tahlil ettirmeleri, bunun sonucuna göre gübre kullanmalarındır. Toprak tahlili yapılmamışsa saf madde olarak dekara 3-5 kg azot, 6-8 kg fosfor verilebilir.

SULAMA

Soya yetiştirme süresi boyunca en az 2 defa sulanmalıdır. Bunlardan birincisi bitkiler 20-25 cm boylandığında, diğeri de çiçeklenme öncesinde sulanmalıdır. Eğer bir su verilecekse mutlaka çiçeklenme öncesinde verilmelidir.

Sulama zamanlarında, toprak nemi önceden kontrol edilmelidir. Sulama tava usulü yapılmalıdır. Tavaların genişliği biçerdöver tablasının genişliğine uygun olmalıdır. Soyada su ihtiyacı, yaprakların pörsümesi ve matlaşmasından anlaşılır.

HASAT

Hasat zamanı baklalar çeşide göre kirli sarı veya esmerimsi bir renk alır.Hasat için alt baklalar kontrol edilmelidir. Daneler sertleşmiştir ve dişle zor kırılır.

Yaprakların sararıp dökülmesinden 4-6 gün sonra hasata başlayıp kısa sürede bitirmek gerekir. Bu devrede dane nemi %13-15 olup hasat için uygundur. Hasat geciktirilirse, baklalar çatlamaya başlar ve dane dökülmesi olur. Erken hasatta ise tohumun su kaybederek buruşması ile ürün kaybı olur.

Hasat, elle yolunarak veya biçerdöverle yapılır.

Soya hasat edildikten sonra danelerdeki nem %8-11'e düşüncüye kadar kurutulmalı ve ondan sonra depolanmalıdır. Çünkü yağlı tohumlu bitki olduğundan tohumları kolayca bozulabilmektedir.

Adres	: Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	: 0 362 231 37 00
Fax	: 0 362 233 21 63
e-mail	: cey@samsuntarim.gov.tr
web	: www.samsuntarim.gov.tr

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
Tarım İl Müdürlüğü

Soya Yetiştiriciliği

Mustafa ALTINDEĞER

Ziraat Mühendisi

No: T/7

2005